

Tillfällig övernattnig – Skäligt brandskydd

Om övernattnig sker någon enstaka gång i en ej brandskyddsmässigt anpassad lokal kallas det för tillfällig övernattnig. När övernattnig sker i lokaler som i normalfallet används för en annan verksamhet, innebär det att brandskyddet inte är dimensionerat för att det ska ske övernattnig i lokalerna. Detta PM beskriver generellt vad som behövs för att brandskyddet ska säkerställas och lokalerna ska kunna nyttjas för tillfällig övernattnig.

Lokaler som regelbundet används för övernattnig behöver se över sitt brandskydd så att en permanent lösning ordnas. Det kan då också komma att kräva ett nytt bygglov eller en ändrad användning, söks hos samhällsbyggnadskontoret i kommunen.

Ansvar

Den som arrangerar den tillfälliga övernattnigen ansvarar helt för säkerheten. Dock har lokalupplåtaren ett ansvar att se till att lokalen är lämplig för ändamålet.

Arrangören ansvarar bland annat för att:

- Personalen har tillräcklig kunskap och utbildning.
- Personalen kan agera på ett riktigt sätt vid en brand/utrymningssituation.
- Larmmöjligheter finns, telefon 112.
- Personalen känner till och kan hantera den brandsläckningsutrustning (handbrandsläckare, inomhusbrandposter etc.) som finns i lokalen.
- Personalen har kunskap om brandtekniska installationer (brandlarm, branddörrar, släckutrustning, nödutgångar, vägledande markering mm.).
- De brandtekniska installationerna är kontrollerade och fungerar innan övernattnig sker.
- De övernattnande fått information så att de kan agera på ett tillfredställande sätt vid en brand/utrymningssituation.
- Ordningsregler upprättas och efterlevs.

Information till Räddningstjänsten

Arrangören för den tillfälliga övernattnigen är skyldig att fylla i och skicka in **Anmälan tillfällig övernattnig**, se bilaga 1. Anmälan ska ha inkommit till Räddningstjänsten senast en vecka innan övernattnigen äger rum.

Lokalens utformning

Det viktigaste är att personer kan vakna och ta sig ut i en händelse av brand. För att det ska möjliggöras krävs att lokalerna har minst två, fria och av varandra oberoende utrymningsvägar och någon form av brandlarm.

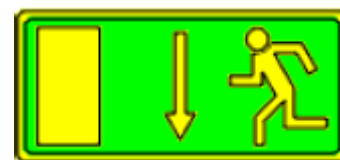
Utrymningsvägar

Det ska finnas två av varandra oberoende utrymningsvägar. Utrymningsvägarna ska vara lätt öppningsbara från insidan utan nyckel eller annat redskap.

För över 30 övernattande personer ska alla utrymningsvägar bestå av dörrar.

För under 30 övernattande personer kan en av utrymningsvägarna ersättas med ett fönster. Fönstret ska då vara sidohängt och ha en fönsteröppning som är minst 0,5 m bred x 0,6 m hög, där summan av bredden och höjden är minst 1,5 m. Fönsteröppningens underkant ska högst vara 1,2 m över golv, utan invändig trappa eller steg. Fönsteröppningens underkant till marken får maximalt vara 2 meter.

Utrymningsvägar och väg till utrymningsväg, ska vara försedda med vägledande markering. Skyltarna ska se ut enligt *AFS 2008:13* och vara belysta eller genomlysta skyltar.

Utrymningsvägarna får inte vara blockerade.

Möblering av sovsal

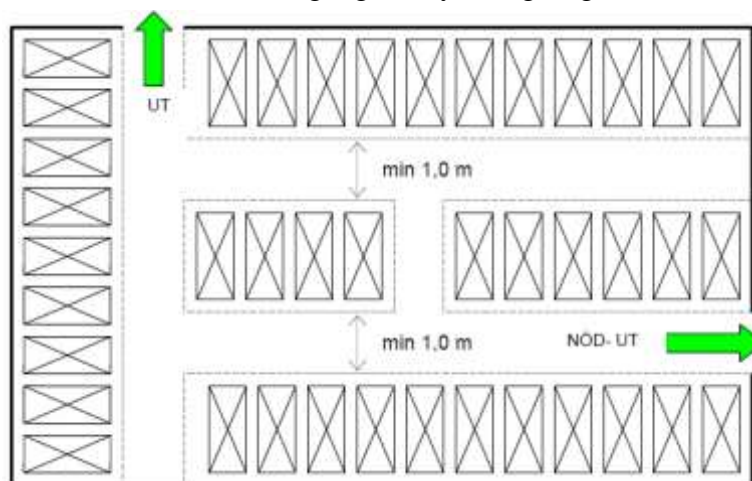
Sovplatserna i lokalen ska utformas i grupper. Grupperna ska placeras så att det finns fria gångar mellan varje grupp. Gångarna ska ansluta till lokalens utgångar/utrymningsvägar.

Mellan varje grupp av sovplatser ska det vara minst 1.0 meter.

Grupper i mittgångar får maximalt bestå av sex sovplatser, sen ska ett avstånd på 1,0 meter finnas till nästa grupp. Grupper mot väggar styrs av väggarnas längd.

Gångarna mellan grupperna samt utgångarna ska hållas fria från material.

Ett riktvärde för respektive sovplats är tre-fyra kvadratmeter per person.

Exempel på indelning av grupper och placering av sovplatser. Fria gångar på 1 meter ska finnas mellan grupperna av sovplatser.

Brand- och utrymningslarm

För att en brand ska upptäckas och personer ska kunna vakna behöver det finnas ett automatiskt brand- och utrymningslarm i lokalerna. Larmet ska som minst ha detektorer och ljudklockor i sovsalarna och vägarna ut till det fria.

Om det övernattande personantalet understiger 30 personer kan seriekopplade brandvarnare accepteras.

Brandavskiljande dörrar

För att förhindra att brand och rök sprider sig snabbt mellan olika delar av en byggnad, finns ofta brandtekniska avskiljningar. En dörr i en brandavskiljning ska hållas stängd. Dörren får aldrig ställas upp med kil eller liknande. Brandavskiljande dörr får endast stå uppställd om dörren är försedd med magnetupphängning som automatiskt stänger dörren vid brand.

Organisationens utformning

Även om lokalen har ett brandskydd som motsvara ovan beskrivna ställs det krav på de som ska sova i lokalerna och de som ansvarar för övernattnigen. Det kan vara ordningsregler, kontroller och brandvakter som behövs för att brandskyddet ska vara tillfredsställande.

Information till övernattande

Innan övernattnig sker ska de övernattande informeras om följande:

- Ordningsregler
- Utrymningsvägars placering
- Brandredskapens placering
- Hur de ska agera då brand upptäcks eller då signal ljuder från brandlarmet
- Vart eftersamlingen ska ske vid utrymning, så kallad uppsamlingsplats

Ordningsregler

Arrangören ska upprätta ordningsregler för att minska risken för brands uppkomst och för att minska konsekvenserna vid brand, samt för att underlätta utrymning.

Följande regler ska som minst finnas:

- Rökning är förbjuden inom och i anslutning till byggnaden.
- Öppen eld får ej förekomma, exempelvis levande ljus.
- Brandfarlig vara får inte hanteras i byggnaden.
- Bänkar, bord och stolar samt brännbart material får inte placeras i korridorer eller i trapphus.
- Matlagning, kaffekokning och liknande är förbjudet i förläggingslokaler.
- Sopsäckar och brännbart material placeras i avsedda utrymmen.
- Uppställning av husvagnar, container och dylikt får ej ske inom avståndet 9 m från byggnaden, samt får ej utgöra hinder för brand- eller ambulansfordon.

Kontroll av sovsal

Varje dag inför övernattnigen ska sovsalar kontrolleras. Kontrollen ska som minst ske enligt bifogad checklista. Efter kontrollen ska ansvarig arrangör delges resultatet. Ansvarig arrangör ansvarar för att kontrollen genomförs och att eventuella brister rättas till.

Vakande brandvakt

Då övernattnigen berör fler än 30 personer ska det finnas minst en vakande brandvakt. Brandvakten ska kontinuerligt gå bevakningsronder under den tid då personer sover i lokalerna, samt ha tillgång till telefon. Brandvakten ska vara väl insatt i brandskyddsorganisationen, ordningsregler och brandtekniska installationer.

Släckutrustning

Det ska finnas släckutrustning i form av handbrandsläckare eller inomhusbrandpost lättillgängligt och väl markerat. Avståndet till närmaste släckredskap ska högst vara 25 meter från alla delar i lokalerna.

Lämplig handbrandsläckare är 6 kg pulver eller 9 liter skumsläckare.

Kontroll utförd av räddningstjänsten

Eventuell kontroll som utförs av räddningstjänsten är myndighetsutövning och ersätter inte på något sätt de åtgärder arrangören har att utföra och ta sitt ansvar för brand- och utrymningssäkerheten. Handläggare från räddningstjänsten beslutar om särskild tillsyn behövs eller inte.

Checklista inför tillfällig övernattning

- Övernattningen är anmäld till räddningstjänsten.
- Övernattning är tillåtet i den aktuella lokalen.
- Brand- och utrymningslarm har genomförda vecko-, månads- och kvartalskontroller samt godkänd revisionsbesiktning. (alt. seriekopplade brandvarnare finns och är kontrollerade)

Checklista under tillfällig övernattning

- Utrymningsvägar är ej blockerade, markerade med fungerande skylt och lätt öppningsbara.
- Övernattning sker endast i angivna lokaler.
- Dörrar mellan korridorer och trapphus är stängda alternativt uppställda med rökdetektorstyrda magneter.
- Släckutrustning finns i lokalerna, är väl markerad och funktionsduglig.
- Korridorer, trapphus och andra utrymningsvägar är fria från stolar, bänkar och andra lösa inventarier.
- Levande ljus, öppen eld och rökning förekommer ej.
- Fungerande telefon finns för larmning.
- Återsamlingsplats vid utrymning är väl känd för alla övernattande, se lokal utrymningsplan.
- Komplet förläggingsplan över vilka delar som används samt antalet personer i varje övernattningsrum finns tillgänglig.
- Lokaler som ej används är låsta.
- Aktuell närvarolista finns framtagen.